

L'ocàs de l'èxit

Gemma Matas Gustems

Conte presentat en el 15è Premi de
narrativa curta per Internet TINET

Tinet
www.tinet.cat

La infermera cap entra a la sala gran del centre de malalts neurològics, la majoria estan afectats per l'Alzheimer, en una fase ja bastant avançada.

La sala està solejada i la temperatura que hi fa és agradable. Mira al jardí, on donen les finestres i pensa que seria bona cosa treure'ls fora i asseure'ls una estona sota els arbres, procurant fer caminar una mica als que encara poden valdre's per sí mateixos. S'està acabant el mes de maig i sembla que el temps ja es vulgui començar a arreglar, com correspon a la primavera, fins ara no se'n ha pogut gaudir massa, degut a la pluja i al vent.

Va passant pel costat de totes les cadires i butaques parlant amb l'un i amb l'altre, dirigint-se a cadascú pel seu nom. Quan arriba a la part de les cadires de rodes, apropades a la paret de la part més càlida de la sala, segueix parlant amb ells com si la poguessin entendre, acariciant els cabells d'uns, les mans d'uns altres i amb gestos espontanis que li surten de molt endins. Sent una pena molt gran al veure a gent de totes les edats, la majoria passant els 60, que tenen la trista perspectiva d'un futur com aquell: arribar a seure en una cadira de rodes i perdre coneixença de tot el que els envolta, caient en la desgràcia d'anar de mal en pitjor, sense cap mena de cura que els pugui fer millorar i tornar a ser les persones d'abans.

Entra una companya seva, i quan la veu li diu que busqui ajuda per anar traient-los a tots cap al jardí. La noia surt de la sala i se'n va diligent a fer el que li ha demanat.

La infermera cap està apunt de sortir per anar a ajudar però es para un moment davant la Joana. Fa molt temps que és allà i poc a poc ha anat empitjorant, fins arribar a

estar en una fase molt avançada. Dintre la malaltia es podria considerar en un tercer grau d'evolució.

Ha anat perdent la coneixença amb tothom, la seva memòria s'ha deteriorat completament fins a l'extrem d'arribar a no poder caminar ni realitzar cap activitat, no es mou, no parla i pateix d'una gran incontinença. Comencen a tenir molta feina per fer-la menjar i beure i ni tan sols es queixa de cap tipus de dolor, s'ha anat convertint en un dels pitjors casos dels malalts d'Alzheimer que hi ha en el centre.

La noia s'ajup davant d'ella, li agafa les mans i li explica que la trauran a fora perquè pugui gaudir una mica del bon temps. Sap que no l'entén però ha agafat per costum estar una estoneta parlant-li i explicant-li coses de la manera més natural del món. Dintre seu té l'esperança de que hi hagi la possibilitat de que d'una manera o altra es puguin comunicar.

A la Joana se'l hi va iniciar la malaltia feia més de tres anys, quan va complir els 60. Va començar a tenir petites pèrdues de memòria de coses acabades de fer, però no li va donar cap tipus d'importància, ja que no destorbava massa la seva feina.

Era una gran escriptora, novel·lista i guionista de diverses obres de teatre. Havia fet carrera universitària de literatura catalana, apart de filologia. També havia adquirit coneixements d'art dramàtic per poder desenvolupar bé els guions que li anaven proposant.

La seva intel·ligència era privilegiada. Sempre havia aconseguit notes excel·lents que li permetien tenir un gran rendiment a l'hora de fer qualsevol narrativa que es proposés.

Per contrapartida, era molt independent i no acceptava els consells que rebia cara al seu tarannà ni a la seva manera d'anar pujant. Venia d'una família benestant i mai li havien negat diners quan els necessitava, Era inconcebible que una persona d'una intel·ligència com la seva i que tenia tant d'interès en rebre coneixements intel·lectuals cara al futur, caigués en el error de fer un tipus de vida més aviat deixat en tot el que es referia al seu físic, a la seva alimentació i a les seves amistats.

S'havia ajuntat a un grupet d'estudiants, companys de la seva mateixa universitat. Tots ells tenien el coeficient d'intel·ligència alt, però el comportament general i habitual que seguien, deixava molt que desitjar. Tots plegats eren grans fumadors i més d'un també gran bevedor. La Joana no acostumava a beure però fumava moltíssim. Més d'un cop també hi havia afegit algun que altre porro, ara, sense passar mai a cap altre tipus de droga.

Les relacions íntimes eren abundants entre ells, tot i que procuraven prendre precaucions. No volien caure en cap tipus de compromís que no passés del sexe, Apart de tot, també hi comptaven els seus estudis.

Quan els hi faltava molt poc per acabar la part final del curs, al voltant dels 23-24 anys, la Joana es va començar a trobar malament. No entenia el perquè d'aquells marejos i del malestar que sovint sentia fins que es va adonar de que no li venia el període en el moment que li tocava. Es va almar, sense dir res es va anar a fer la prova de maternitat i li va sortir positiva!

No entenia que havia pogut passar, sempre havia pres precaucions però alguna cosa havia fallat. Normalment

no anaven sempre amb una parella concreta. Com que només anaven cara al sexe com a diversió, acostumaven a trobar-se uns i altres segons els hi venia de gust en aquell moment.

El seu primer pensament va ser avortar però va decidir que calia reflexionar molt abans de prendre una decisió com aquella i rumiar-ho detingudament.

Es plantejava com s'ho faria per poder cuidar d'una criatura, la seva experiència era nul·la. Apart d'això, també influiria en la seva vida professional, havia estudiat per tenir un bon futur com escriptora, inclús fins i tot brillant i tenir un fill la lligaria molt de mans.

Ja era guanyadora d'un concurs molt reconegut. Hi havia presentat una narrativa que havia anat preparant durant el curs. La perfecció de l'escrit, tant de l'argument com de la redacció, no havien posat en dubte l'opinió del Jurat. En aquells moments ho tenia en mans d'una editorial que es feia càrrec de la seva publicació.

Per poder-ho escriure, havia buscat moments que li permetessin alta concentració, fos l'hora que fos. -Ho podria fer això amb una criatura?– fins ara estava convençuda de que no tindria gaires problemes en anar aconseguint èxits i anar-se guanyant bé la vida i el nom però... podria seguir per aquest camí?

Després de donar-hi moltes voltes pensà en parlar amb els seus pares i amb la seva àvia. Si entre uns i altres es poguessin fer càrrec del petit, seria molt diferent i ella podria continuar amb la seva carrera sense massa problema. Va considerar que la part més difícil seria fer-los entendre com s'havia quedat embarassada i decidí fer

veure que se'n hauria de fer càrrec tota sola, ja que el pare no en volia saber res de l'entrebanc.

Convençuda totalment per mirar de resoldre-ho d'aquella manera, ho va parlar amb la seva família, que ho van acceptar, tot i que no varen deixar de recriminar-li el fet.

Acabà els seus estudis quan ja estava de més de quatre mesos. Començava a notar-se lleugerament el canvi en el seu cos però no es va preocupar de donar gaires explicacions del fet.

Al cap d'uns cinc mesos va néixer la seva filla. Era una nena molt bonica que la va fer reaccionar d'una manera molt positiva. Va decidí anomenar-la Silvia. Tant ella, com els pares i l'àvia, se'n van enamorar només veure-la i l'estimaren i la cuidaren des del primer moment.

Al cap de poc temps, la Joana tornà a viure en el seu apartament. El va comprar al deixar la universitat i era el seu refugi més apreciat. Cada dia anava a veure la seva petita, tot i que quan la va tenir, ja havia decidit que el tema de la alimentació seria a base de llet artificial.. Sabia sobradament que era millor alletar-la amb la seva pròpia llet però no es va voler comprometre a fer-ho perquè la feina cada cop la lligava més i li era impossible mantenir horaris regulars.

Va anar passant el temps i va anar editant llibres amb molts èxits. Fins i tot un dia li van fer la proposta de fer el guió d'una obra teatral, ho va acceptar i a partir d'aquí no li varen faltar ofertes.

A mida que anaven passant els anys, la Silvia s'anava convertint en una noieta veritablement bonica. L'educació rebuda havia influït molt en el seu comportament i no havia donat mai cap problema a la

seva mare. De tota manera, la Joana sempre estava pendent de que no caigués en el seu mateix error. Ella havia canviat de manera radical quan la va tenir i a partir de llavors havia deixat totalment la vida poc recomanable que portava. Els seus estudis per això, mai se'n havien ressentit.

La Silvia sempre havia sigut una nena d'una intel·ligència normal, mai havia destacat en res en particular però s'esforçava en tot el que anava aprenent, fossin estudis escolars, culturals o esportius. Havia fet magisteri musical i donava classes en un parell d'escoles. Econòmicament estava molt ben situada sota la tutela de la seva família.

Retornant als 60 anys de la Joana, poc a poc s'adonà de que cada vegada li era més difícil recordar coses puntuals i quotidianes. No tenia cap problema en poder repassar mentalment obres fetes temps enrere però sí en relats acabats de posar a l'ordinador. Començà per perdre la noció de on els havia de col·locar, apart d'oblidar el text que acabava d'escriure. Es va anar alarmant quan va veure que li demanaven obres amb certa urgència i era incapaç de poder-les presentar.

Va començar a perdre el sentit de l'orientació, fins a l'extrem de que li costava arribar bé a un teatre concret, confonent-ne la ubicació i també desorientant-se per agafar el servei públic correcte a l'hora de retornar a casa.

No va comentar res a la seva família però decidí anar a veure al seu metge de capçalera. Quan li va acabar d'explicar els símptomes que tenia, el metge li va omplir una sol·licitud perquè anés a veure a un especialista en neurologia.

L'especialista que la va visitar la va enviar a fer diverses proves i el resultat va ser el temut: havia començat a patir els primers símptomes de l'Alzheimer.

Va sortir de la consulta en un estat de forta depressió però va decidir que de moment no diria res a la seva filla, no creia que encara hi hagués motiu per alarmar-la, podia trigar anys en agreujar-se la malaltia.

Tot i que ella no ho notava, el seu caràcter va anar canviant fins arribar a tenir una irritabilitat tal, que quasi bé era impossible poder-li dirigir la paraula.

En un principi la Silvia estava convençuda de que era degut a la gran quantitat de feina acumulada que tenia sobre la taula i no li va donar gaires voltes, però al veure que no millorava, es va començar a preocupar i va decidí anar a veure al metge de capçalera.

Quan la va rebre en consulta, es va quedar molt sorprès al adonar-se de que no sabia res de la malaltia que li havien diagnosticat a la seva mare i la noia, al rebre la notícia es va quedar blanca com el paper i sense paraules per poder continuar la conversa.

El metge la va posar sobre avís de tots els símptomes que ja tenia i de tot el que li aniria passant en un termini de temps no massa llunyà i li va recomanar que anés a parlar directament amb l'especialista.

Va ser un cop molt fort, tan per ella com pel seu marit, feia uns anys que s'havia casat i tenia un parell de criatures. L'única família que li quedava a la seva mare, eren ells dos i els petits. L'àvia feia molts anys que no hi era, igual que els seus pares.

Quan va començar a tornar-se agressiva i difícil de poder connectar amb ella d'una manera racional, fou quan la parella va decidir internar-la a un centre, aconsellats molt seriosament pel especialista, que en el seu moment ja els hi havia concretat que malauradament havia caigut en el pou de l'Alzheimer, pou sense fons que cada vegada l'aniria engolint més avall i ja no en tindria sortida.

A la Silvia li va costar molt decidir-se, estimava moltíssim a la seva mare, però ho va haver d'acceptar veient la perspectiva que tenia al davant.

Buscaren un lloc adequat, sense mirar el preu, volien que li fos el més còmode possible i que rebés un tractament òptim. El van trobar una mica lluny de Barcelona, però era l'únic que els hi va semblar adequat per tot els que ells pretenien.

La Silvia anava sovint a veure-la i precisament aquell matí decidí agafar el cotxe i arribar-s'hi. Va aparcar, entrà i va anar cap al jardí on la va trobar asseguda a la seva cadira com sempre. Li va fer un petó i acariciant-la lentament, li explicava com estaven els petits, com anaven a l'escola, com preguntaven sempre per ella i tot el que se l'hi anava succeint.

Li va parlar de quan ella era una nena i l'anava a veure a casa dels seus avis, de com l'agafava i l'omplia de petons, de com l'abraçava... mentre ella també li anava fent perquè li semblava que així potser ho entendria una mica.

De cop i volta, la Silvia es va notar la galta mullada, si va passar la ma i va veure que estava humida. Va mirar amb sorpresa a la seva mare i tot i que la cara de la Joana no demostrava cap tipus de canvi, els seus ulls estaven plorosos...

Primera edició en ePUB i PDF: juny de 2012.

Aquest relat fou presentat en la 15a edició del Premi de narrativa curta per Internet TINET, inclòs dins el cartell de Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2011-2012 convocat per l'Ajuntament de Tarragona, Òmnium Cultural del Tarragonès i el Centre de Normalització Lingüística de Tarragona, amb el patrocini de la Diputació de Tarragona.

Publicat a www.tinet.cat.

Distribució sota llicència "[Reconeixement – No Comercial – Sense Obra Derivada \(by-nc-nd\) 3.0 Espanya](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/)" de Creative Commons.

